

PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. BOLESŁAWA CHROBREGO W ZARĘBACH

Choroba przewlekła – zaburzenia i odchylenia od normy, które posiadają jedną lub więcej charakterystycznych cech: są trwałe, pozostawiają po sobie inwalidztwo, spowodowane są przez nieodwracalne zmiany patologiczne, wymagają specjalistycznego postępowania rehabilitacyjnego, wymagać będą długotrwałego leczenia, długiego nadzoru, obserwacji i opieki. /G. Hołub, Etyczna problematyka chorób przewlekłych, w Medycyna praktyczna 2007/

CECHY CHOROBY PRZEWLEKŁEJ:

- pojawia się w różnym wieku;
- ma długotrwały przebieg;
- może towarzyszyć dziecku przez całe życie;
- może mieć łagodny lub burzliwy przebieg;
- sposób leczenia jest długi, żmudny i uciążliwy;
- sposób leczenia wiąże się często z koniecznością długotrwałych pobytów w szpitalu oraz rozłąki z bliskimi;
- niektóre choroby zagrażają bezpośrednio życiu dziecka.

PSYCHOLOGICZNE NASTĘPSTWA CHOROBY PRZEWLEKŁEJ:

- lęk, smutek, poczucie zagrożenia;
- koncentracja na potrzebach podstawowych (picie, jedzenie, poczucie bezpieczeństwa);
- koncentracja na aktualnej sytuacji, na „tu i teraz”, niechęć do planowania i myślenia o przyszłości;
- utrata perspektywy życiowej oraz nadziei;
- poczucie braku wpływu na zdarzenia;
- obniżenie samooceny, poczucia własnej wartości; poczucie wstydu i bycia innym;
- ograniczenie stymulacji zewnętrznej szczególnie przy długotrwałym unieruchomieniu, leżeniu w łóżku;
- obniżenie motywacji do działania – bierność, nuda.

WSPARCIE SZKOŁY DLA UCZNIA PRZEWLEKLE CHOREGO I JEGO RODZICA:

- **na poziomie edukacyjnym** – dostosowanie procesu edukacyjnego do indywidualnych możliwości i potrzeb, czyli organizacja nauki zgodnie z indywidualnymi zaleceniami, ograniczeniami i możliwościami, modyfikacja treści programowych zgodnie z wydolnością fizyczną i wysiłkową ucznia, dostosowanie tempa pracy do indywidualnej wydolności fizycznej i psychicznej ucznia, stosowanie metod i oddziaływań o charakterze terapeutycznym;
- **na poziomie wychowawczym** – sprzyjający integracji ucznia z grupą rówieśniczą – uczestnictwo w życiu klasy, szkoły;
- **wsparcie emocjonalne** – to głównie działania podtrzymujące, towarzyszenie w trudnościach, wysłuchanie, cierpliwość, poświęcenie uwagi, życzliwość, zrozumienie, modyfikacja zachowania wobec ucznia chorego stosownie do jego wieku i potrzeb.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. W szkole obowiązuje zakaz podawania dzieciom leków i preparatów medycznych za wyjątkiem dzieci przewlekle chorych.
2. Rodzice (opiekunowie prawni) mają obowiązek udzielania nauczycielom wszelkich informacji dotyczących poważnych chorób, w szczególności chorób przewlekłych czy dolegliwości dziecka, które mogą wpływać na jego funkcjonowanie w szkole (np. schorzenia pokarmowe, alergiczne, choroby serca, cukrzyca, epilepsja, itp.).
3. W przypadku choroby przewlekłej na rodzicu (opiekunie prawnym) ucznia spoczywa obowiązek przekazania na piśmie szczegółowych informacji na temat jego choroby przewlekłej oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu w grupie rówieśniczej.
4. Zaleca się zorganizowanie szkolenia kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników szkoły w zakresie postępowania z chorym dzieckiem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.
5. Wychowawca/pedagog w porozumieniu z rodzicem, a jeśli to możliwe z pielęgniarką lub lekarzem, wspólnie z innymi nauczycielami szkoły opracowuje procedury postępowania w stosunku do chorego ucznia, zarówno na co dzień, jak i w przypadku zaostrzenia objawów czy ataku choroby (załącznik nr 1).

Procedury te mogą uwzględniać m.in. przypominanie lub pomoc w przyjmowaniu leków, wykonywaniu pomiarów poziomu cukru, regularnym przyjmowaniu posiłków, sposób reagowania, itp. Powinny też określać formy stałej

współpracy z rodzicami (opiekunami) tego dziecka oraz zobowiązanie wszystkich pracowników szkoły do bezwzględnego ich stosowania.

6. Nauczyciele i specjaliści zatrudnieni w szkole dostosowują formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także obejmują ucznia możliwymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

7. W przypadku nasilenia objawów choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów. Dyrektora powiadamia niezwłocznie nauczyciel, który w danym momencie opiekuje się uczniem.

8. W stanach nagłych, gdy stan dziecka nagle się pogorszy i wymagana jest pomoc lekarska, nauczyciele zobowiązani są do podjęcia działań przedmedycznych oraz wezwanie karetki pogotowia ratunkowego. Jednocześnie obowiązkiem tych osób jest powiadomienie dyrektora i rodziców/ prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji.

PODAWANIE LEKÓW UCZNIOWI Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ

1. Jeśli w szkole nie ma pielęgniarki, a trzeba podać dziecku leki lub sprawdzić jego stan zdrowia, wówczas te czynności mogą wykonać:

- a) samo dziecko,
- b) rodzic,
- c) nauczyciel lub wychowawca.

Uwaga: Pracownicy szkoły powinni otrzymać instrukcję postępowania od rodziców. Mogą też przejść szkolenie z opieki nad dzieckiem z daną chorobą przewlekłą.

2. Rodzice są zobowiązani do:

- a) przedłożenia informacji dyrektorowi szkoły na jaką chorobę dziecko choruje oraz jakie leki zażywa (nazwę leku, dawkę, sposób podania);
- b) w przypadku podawania leku przez pracownika szkoły dołączenia zlecenia lekarskiego oraz pisemnego upoważnienia dla nauczyciela (załącznik nr 2). Osoby wykonujące to zadanie muszą wyrazić zgodę (załącznik nr 3).

Delegowanie przez rodziców uprawnień do wykonywania czynności związanych z opieką nad dzieckiem oraz zgoda pracownika szkoły i zobowiązanie do sprawowania tej opieki powinny mieć formę pisemną między rodzicami a pracownikami szkoły (patrz załączniki).

GŁÓWNE SPOSOBY POMOCY PRZEWLEKLE CHOREMU DZIECKU MOŻLIWE DO ZREALIZOWANIA NA TERENIE SZKOŁY

1. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego oraz zaufania do grupy i nauczyciela.
2. Pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie samodzielności oraz nowych umiejętności.
3. Przygotowanie dzieci zdrowych na spotkanie chorego kolegi, pomoc w akceptacji ewentualnych odmienności. Poinstruowanie uczniów, jak należy chronić chorego kolegę i w jaki sposób można mu pomagać. Zawarcie na ten temat umowy z klasą. Budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji w zespole klasowym, zapobieganie konfliktom.
4. Traktowanie chorego ucznia jako pełnoprawnego członka zespołu klasowego, na równi z innymi uczniami, z takimi samymi prawami i obowiązkami.
5. Uwrażliwianie uczniów zdrowych na potrzeby i przeżycia ucznia chorego.
6. Uwrażliwianie ucznia chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów.
7. Motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
8. Rozwijanie zainteresowań, talentów, samodzielności. Dostarczanie wielu różnorodnych możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów.
9. Motywowanie do aktywności – dostarczanie wzmocnień i gratyfikacji poprzez chwalenie, nagradzanie, akceptowanie sukcesów i mocnych stron, a także eksponowanie tych dyspozycji ucznia, które mogą zwiększyć jego atrakcyjność w grupie.
10. Pomoc w nadrobieniu zaległości szkolnych, dostosowanie wymagań do aktualnych możliwości psychofizycznych ucznia.
11. Wykazywanie zainteresowania sprawami ucznia – jego samopoczuciem, terminem badań kontrolnych i wynikami badań, nastrojem, sytuacją domową, a także sprawami niezwiązanymi z chorobą, tak, by uczeń czuł, że jest dla nas ważny i wartościowy.
12. Uczenie chorego rozmawiania o uczuciach i trudnych sprawach.
13. Zapewnienie dziecku wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a w razie potrzeby pomocy socjalnej.
14. Stała współpraca z rodzicami, nauczycielami oraz innymi osobami opiekującymi się uczniem.

Procedurę opracowano na podstawie publikacji MEN „One są wśród nas” Dziecko przewlekle chore Psychologiczne aspekty funkcjonowania dziecka w szkole i przedszkolu, Uczeń przewlekle chory w szkole - Ministerstwo Zdrowia - Portal Gov.pl

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2020 poz. 910), Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela (Dz. U. 2019 poz. 2215), Ustawa z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz.U. 2019 poz. 1078), Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.2017 poz. 1591).

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM

Opracowana dla ucznia.....

1. Uczeń choruje na chorobę przewlekłą..... potwierdzoną przez lekarza ..... dnia .....

2. Objawy choroby ucznia: .....

3. Nakazy związane z przebywaniem ucznia w szkole: .....

4. Zakazy związane z przebywaniem ucznia w szkole: .....

5. Ograniczenia dla ucznia związane z chorobą: .....

6. W przypadku zaostrzenia objawów lub ataku choroby należy: .....

7. W przypadku zaostrzenia objawów lub ataku choroby nie wolno: .....

8. Pierwsza pomoc udzielona uczniowi w szkole polega na: .....

9. W przypadku zaostrzenia objawów lub zagrożenia zdrowia szkoła niezwłocznie informuje i w miarę potrzeby wzywa:

- rodziców/prawnych opiekunów ucznia (imię, nazwisko, adres, tel. kontaktowy)
.....
- inną osobę (imię, nazwisko, adres, tel. kontaktowy)
.....
- pogotowie ratunkowe – w przypadku, gdy rodzic/ opiekun prawny nie może bezzwłocznie odebrać dziecka ze szkoły w celu udzielenia mu pomocy medycznej.

10. Wszyscy pracownicy szkoły są zobowiązani do bezwzględnego stosowania niniejszej procedury.

Zareby, ...

(data)

Podpis wychowawcy/pedagoga

.....

Podpis rodziców

.....

Podpis dyrektora

UPOWAŻNIENIE RODZICÓW DO PODANIA LEKÓW DZIECKU Z CHOROBA
PRZEWLEKŁĄ

Ja

.....

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego dziecka)

upoważniam Panią/Pana .....

(imię i nazwisko nauczyciela/pracownika)

do podawania mojemu dziecku .....

(imię i nazwisko dziecka)

leku

.....

.....

(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Do upoważnienia dołączam aktualne zaświadczenie lekarskie o konieczności podawania leku.

Zaręby, dnia ....

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego dziecka)

ZGODA NAUCZYCIELA/PACOWNIKA SZKOŁY NA PODANIE LEKÓW DZIECKU
Z CHOROBAŃ PRZEWLEKŁA

.....
(imię i nazwisko nauczyciela/pracownika)

wyrażam zgodę na podanie dziecku .....
(imię i nazwisko dziecka)

leku .....

.....

.....
(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Oświadczam, że zostałam(łem) poinformowany o sposobie podania leku / wykonania
czynności medycznej.

Zaręby, ...
(data)

.....
(imię i nazwisko nauczyciela/pracownika szkoły)